AANWIJZING GV-04

CERTIFICERING BIETENZAAD OOGST 2016

De vaste commissie voor zaaizaden heeft de volgende aanwijzingen opgesteld voor de certificering van suiker- en voederbietenzaad. Voor het monsteronderzoek gelden de EU-normen zoals weergegeven in de van de Richtlijn 2002/54/EG. Deze normen zijn als bijlage I toegevoegd. De aanwijzingen zijn per hoofdstuk als volgt ingedeeld:

1. **Internationaal vervoer** 1
1.1 Vervoer van zaad bestemd voor verdere bewerking 2
1.2 Gepilleerd zaad bestemd voor uitzaai in Nederland 2
2. **Monsteronderzoek** 2
3. **Beslissing goed of afkeuring** 2
4. **Certificering** 2
4.1 Algemeen 2
4.2 Certificering binnenlandse partijen 3
4.3 Codering partijnummers 3
4.4 Certificering exportpartijen 3
4.5 Verval van goedkeuring 4
5. **Vervroegde aflevering** 4

1. Internationaal vervoer

1.1 Vervoer van zaad bestemd voor verdere bewerking

Bij internationaal vervoer van bietenzaad bestemd voor verdere bewerking (zeven, slijpen, inhullen) moet elke partij volgens onderstaand schema worden geïdentificeerd en gesloten. De definitieve keuring vindt plaats na de laatste bewerking.

	Aard van de bewerking	**Identificatie**	**Tariefstelling**
A. Verzending naar het buitenland	Verdere schoning, slijpen, polijsten, zeven, inhullen etc.	Transportdocument + vervoerslabels. Verzending toegestaan zonder monsteronderzoek of normale certificering met monstername en onderzoek	Certificeringstarief
B. Terugkeer uit het buitenland na bewerking van de onder A verzonden partijen	zie boven	Officiële etikettering van de keuringsdienst in het land van de bewerker. Bij hercertificering in Nederland: NAK-verzegeling	Hercertificeringstarief

Bij verzending van partijen die definitief zijn gecertificeerd door de NAK of een buitenlandse keuringsinstelling is geen transportdocument nodig. Bij zaad van rassen in onderzoek of zaad van rassen, die in het land van bewerking niet zijn toegelaten is voor bewerking en terugleve-

ring wel een transportdocument nodig. Voor identificatie is een beproevingslabel of vervoerslabel vereist.

1.2 Gepilleerd zaad bestemd voor uitzaai in Nederland

In het buitenland gepilleerd zaad wordt vaak naar Nederland vervoerd voordat het zaadonderzoek is afgerond. Deze partijen blijven onder toezicht van de NAK totdat het onderzoek is afgerond. Hiervoor zijn de volgende afspraken gemaakt:

- ten tijde van de grensoverschrijding wordt de import gemeld door middel van NAK-formulier 217 of via een computeruitdraai onder vermelding van 'NL afzet; uitslag volgt' en de minimum kiemkracht en éénkiemigheid waaronder is gecertificeerd;
- na het voltooien van het onderzoek wordt aan de NAK een ISTA-attest overlegd.

2. Monsteronderzoek

Bij niet-ontsmet zaad wordt de kiemkracht onderzocht in het door de NAK ontsmette monster. Wordt een niet-ontsmette partij goedgekeurd en vindt daarna ontsmetting plaats zonder verdere bewerking, dan moet na ontsmetting een controlemonster worden genomen en 1 jaar worden bewaard. Achter het oorspronkelijke partijnummer wordt in dit geval de letter O geplaatst.

3. Beslissing goed- of afkeuring

Een beslissing over de goed- of afkeuring van een partij wordt alleen genomen als het monster is genomen uit een geheel voor certificering gereed gemaakte partij.

Om te worden goedgekeurd moet de partij voldoen aan de in de EU-Richtlijn 2002/54 (Bietenzaad) vermelde normen en aan de in deze aanwijzing vastgelegde normen.

Indien bij het monsteronderzoek de kiemkracht bij de eerste telling voldoet aan de minimumnorm en de partij overigens voldoet aan de hiervoor geldende normen, kan deze worden goedgekeurd. Deze procedure is niet van toepassing voor afgifte van een ISTA-attest, of indien de speling in kiemkracht tussen vier herhalingen buiten de ISTA-norm valt.

Partijen teeltmateriaal, die al van certificaten zijn voorzien, mogen pas na definitieve goedkeuring worden afgeleverd.

4. Certificering

4.1 Algemeen

Ten aanzien van certificering moet één van de volgende werkwijzen worden toegepast:

a) Tegelijk met de monstername wordt de partijkeuring verricht. De verpakkingseenheden worden voorzien van de voorgeschreven certificaten. De certificaten blijven daarbij het onvervreemdbaar eigendom van de NAK en mogen zonder toestemming van de NAK niet worden verwijderd. De gecertificeerde eenheden mogen niet buiten de opslagplaats worden gebracht, totdat een bericht van definitieve goedkeuring is afgegeven. Indien een partij niet aan de normen voldoet, wordt deze door of onder toezicht van de NAK gedecertificeerd en worden de certificaten. De betreffende partijen blijven onder toezicht van de NAK.

b) Nadat het monster is goedgekeurd, wordt zo spoedig mogelijk de partijkeuring verricht. Als de partij aan de gestelde eisen voldoet, worden de verpakkingseenheden voorzien van de voorgeschreven certificaten.

Vóór certificering controleert de NAK of de partij overeenkomstig de voorschriften is verpakt en gesloten, voldoende homogeen is, overeenstemt met het monster dat is goedgekeurd en of de partij na de bemonstering door bewaring of anderszins niet in kwaliteit is achteruitgegaan.

Indien afwijkingen worden geconstateerd, mag de partij niet worden gecertificeerd maar moet al naar gelang van de bevindingen:
óf een nieuw monster van de partij worden genomen en onderzocht,
óf de partij opnieuw worden bewerkt,
óf de partij worden afgekeurd.

De behandeling met een chemisch middel kan op verzoek van de houder van de partij worden vermeld onder aanduiding van de actieve stof van het gebruikte middel.

4.2 Certificering binnenlandse partijen

Indien de partij op grond van een geldig attest of ISTA-attest aan de NAK-eisen voldoet, dan kan hij definitief worden gecertificeerd.

Bij de aanvraag voor de certificering moet de houder van de partij aangeven welke ontsmetting met welke dosering is toegepast. Dit in verband met de codering van het partijnummer overeenkomstig punt 4.3 van deze aanwijzing. Indien bietenzaad wordt ontsmet met hogere (afwijkende) doseringen dan gebruikelijk, dan moet voor vermelding van de kiemkracht en de éénkiemigheid op het certificaat het onderzoek van het monster uit de ontsmette partij worden afgewacht.

Certificering mag plaatsvinden met vermelding van de bereikte kiemkracht bij 10 dan wel 7 dagen met aftrek van 2 respectievelijk 7 punten op de éénkiemigheid op voorwaarde dat deze na aftrek aan de eisen voldoet. Deze aftrek geldt niet voor zaad van genetisch monogerme rassen. Indien de aanvrager gebruik wil maken van dit versnelde kiemkrachtonderzoek, moet hij dit op het AVM aangeven.

Wordt hercertificering gevraagd in standaardeenheden (100.000 korrels) met een NAK-certificaat, dan mogen alleen de gegevens omtrent kiemkracht, éénkiemigheid, duizendkorrelgewicht enz. van een ISTA-attest of een onderzoek van de NAK op de certificaten worden vermeld.

4.3 Codering partijnummers

Partijen bestemd voor binnenlandse afzet krijgen als jaarcode het jaar van uitzaai (dus voor 2011 het cijfer 1). Van de volgende vijf cijferplaatsen van het partijnummer worden de eerste drie gebruikt voor de door het IRS toegekende code voor ras en zaadtype (zie bijlage III).

4.4 Certificering exportpartijen

Voor certificering van bietenzaad met OESO-label gelden de OESO-normen. Deze zijn gelijk aan de EU-normen (Bijlage I), m.u.v. onschadelijke onzuiverheid waarvoor geen OESO-norm is gesteld.

Het is mogelijk om exportpartijen met NAK certificering te verzenden, voordat het onderzoek volledig is afgesloten. Voorwaarde is dat de partij wordt teruggehaald indien achteraf blijkt, dat deze niet aan de normen voldoet en dat de NAK in de gelegenheid wordt gesteld de partij te decertificeren.
Voor export van bietenzaad met identificatielabel (buiten de EU) gelden geen minimum-normen. In Art. 15.8 KR is bepaald dat een dergelijke certificering uitsluitend mag plaatsvinden met vermelding van de soortaanduiding suikerbieten- of voederbietenzaad. Bij het onderzoek voor certificering met het identificatielabel moet op het AVM worden opgegeven of het multigerm of genetisch monogerm betreft; dit in verband met het verschil in behandeling wat betreft het onderzoek op zuiverheid en kiemkracht.

4.5 Verval van goedkeuring

Bij bietenzaad vervalt de goedkeuring een jaar na de certificeringsdatum

5. Vervroegde aflevering

Aflevering van gecertificeerde partijen waarvan de kiemkracht nog niet bekend is, is met toestemming van de NAK toegestaan als:

- Deze aflevering plaatsvindt aan de eerste afnemers, geen gebruikers zijnde;
- Een verslag van de voorlopige analyse van het zaad wordt overlegd, waaruit blijkt dat aan de andere eisen dan voor kiemkracht is voldaan.
- Opgave wordt gedaan van de eerste afnemers en aan deze bericht is gezonden, dat de partijen niet aan de uiteindelijke gebruikers mogen worden afgeleverd dan nadat daaromtrent nadere mededelingen zijn gedaan.
- De partij door de leverancier wordt teruggehaald indien de kiemkracht niet aan de norm blijkt te voldoen.
- De partij volgens onderzoek bij de voorlopige telling voldoet aan de minimumnorm,
  of:
  - de partij ligt volgens NAK-onderzoek, een officieel buitenlands attest of onderzoek door een erkend bedrijfslaboratorium van niet ouder dan 20 maanden, 8% boven de minimumnorm,
  of:
  - de partij ligt volgens eigen onderzoek van niet ouder dan 3 maanden 8% boven de minimumnorm.

Dr. E. Casteleijn,
secretaris vaste commissies
pootaardappelen en zaaizaden

Bijlagen: I Zaadnormen
II Bedrukking
III Codering

Zaadnormen

Voor bietenzaad gelden de normen zoals genoemd in de bijlagen II en III van de EG-Richtlijn 2002/54. Deze normen worden hieronder weergegeven .

	Mechanische zuiverheid (% van het gewicht)	**Minimum kiemkracht (% van de zuivere kluwens of zaden)**	**Maximum vochtgehalte**
Suikerbieten:			
• Eenkiemig zaad	97,0	80	15
• Precisiezaad	97,0	75	15
• Meerkiemig zaad van rassen waarvan het percentage diploïde zaden meer dan 85 bedraagt	97,0	73	15
• Ander zaad	97,0	68	15
Voederbieten:			
• Meerkiemig zaad van rassen waarvan het percentage diploïde zaden meer dan 85 bedraagt, éénkiemig zaad en precisiezaad	97,0	73	15
• Ander zaad	97,0	68	15

Norm zaden van andere plantensoorten:		max. 0,3%
Norm onschadelijke onzuiverheid:	Basiszaad	max 1,0%
	Gecertificeerd zaad:	max 0,5%
	Rhizomanievrije zones	max 0,5%
Maximale partijgrootte:	20 ton	
Minimale monstergrootte:	500 gram	

Aanvullende voorwaarden voor **éénkiemig zaad** en **precisiezaad**:

- **Eénkiemig of monogerm zaad**: tenminste minimaal 90% van de gekiemde kluwens moeten één kiemzaad geven. Het percentage kluwens met drie of meer kiemen mag niet meer dan 5 bedragen, berekend op de gekiemde kluwens.
- **Precisiezaad van suikerbieten**: tenminste 70% van de gekiemde kluwens moeten één zaadkiem geven. Het percentage kluwens met drie of meer kiemen mag niet meer dan 5 bedragen, berekend op de gekiemde kluwens.
- **Precisiezaad van voederbieten**: voor rassen waarbij het percentage diploïde zaden meer bedraagt dan 85, moeten tenminste 58% van de gekiemde kluwens één zaadkiem geven. Voor al het overige zaad moeten tenminste 63% van de gekiemde kluwens één zaadkiem geven. Het percentage kluwens met drie of meer kiemen mag niet meer dan 5 bedragen, berekend op de gekiemde kluwens.

Bedrukking certificaten en labels kleine verpakkingen EG

De volgende gegevens worden op de certificaten c.q. kleinverpakkingslabels vermeld:

- ‘Kleine verpakking EEG’ (alleen ingeval van kleinverpakkingen)
- NAK-logo
- Naam en adres leverancier of aansluitingsnummer [1)]
- Maand en jaar van monstername of sluiting
- Soort
- Ras
- Categorie
- Partijnummer
- Teeltland
- Minimale kiemkracht
- Minimale éénkiemigheid
- Volgnummer
- Gewicht of aantal zaden
- Ontsmetting [2)]

1) Naast één van deze twee gegevens wordt het aansluitingsnummer van de verpakker vermeld, indien deze een ander is dan de leverancier.
2) Bij ontsmetting wordt naast het woord ‘ontsmet’ de naam van het ontsmettingsmiddel vermeld. Bij toevoeging van korrelvormige bestrijdingsmiddelen, omhullingen of andere stoffen moeten aard en gewicht daarvan worden vermeld. Bovenbedoelde gegevens worden op het etiket vermeld of, indien dit niet mogelijk is, op de buitenkant van de verpakking.

Overzicht Certificaten

Modelnr	Kleur	Categorie
1	Wit met paarse diagonale band	Prebasiszaad
2	Wit	Basiszaad
3	Blauw	Gecertificeerd zaad
5	Geel	Vermeerderingsmateriaal ras in onderzoek
9	Oranje	Beproevingsmateriaal ras in onderzoek

Bijlage III

Codering rassen 2016-2017

Rasnaam	Nr.
5K532 (Shanina KWS)	42
5k557 (Evamaria KWS)	73
5k566 (Neena KWS)	80
5k577 (Urselina KWS)	83
5k586 (Natassia KWS)	81
Annelaura KWS (A)	43
Anneliesa	45
B5010 (BTS 4540 RHC)	35
B5032 (BTS 2345 N)	27
Bosch	12
BTS 110	22
BTS 505	29
BTS 520 (B)	23
BTS 5270 N (N)	30
BTS 605 (A)	32
BTS 625	33
BTS 6940 (N)	25
BTS 750 (A)	24
BTS 7105 RHC (N)	34
BTS 990 (A)	28
Corvinia (A)	40
Curtis	17
Elisabeta KWS (N)	46
Florena KWS (B)	61
Hendrika KWS (B)	82
Hannibal (B)	10
Isabella KWS(B)	78
Leonella (A)	75
Lisanna KWS	76
Maximiliana KWS (B)	74
Racoon (B)	90
Tonga (A)	92
Vulcania KWS (A)	44
Wilhelmina KWS (N)	79
Xaviera KWS (N)	47

NB: Volgens opgaaf Suiker Unie.

000. = nieuwe nummers; *000* cursief = NL/EU lijst
Vet = nieuwe rassen
Vet+Cursief+Onderstreept = 2e jaars rassen
Vet+Cursief = 3e jaars rassen
Onderstreept = mogelijk niet aangeboden
Tussen haakjes achter de rasnaam de rubriek (A, B, N of O); R=rassenlijst afgevoerd.
Codes gelden indien van toepassing.
Achtervoegsels codering zaaizaad:
5 Standaard, **4** Insecticide Poncho Beta **3** Insecticide Sombrero**, 0** Geen pesticide(bio).